

Snakk om etikk

Hva skal vi egentlig drive med?

 LINE B. PEDERSEN, LEDER NTFs ETIKKRÅD

Som mange andre, starter jeg dagen med kaffe og såkalt skrolling på mobilen. Nyheter og sosiale medier sjekkes for nytt fra inn- og utland, og fra nærmeste nabolag. Innimellom postene og artiklene dukker forskjellige annonser opp. En som har poppet opp ofte i det siste, er reklame for et firma som lover å ta min tannlegepraksis til «nye høyder». Hvis jeg gjennomfører deres program, har jeg faktisk en «sikker vei til suksess» og min praksis vil settes i en «klasse for seg selv».

Dette høres jo ganske fantastisk ut, så jeg klikker inn og leser mer. Hva slag utdanning er det som kan gi meg slike fantastiske fordeler?

Det viser seg å være et kurs i kosmetiske injeksjoner, og visstnok har over hundre «vellykkede» tannleger skaffet seg denne kompetansen. På nettsiden til bedriften finner jeg til og med referanser. Flere klinikker har latt sin logo avbilde for å bekrefte at programmet er bra. Noen av dem er tannhelsepersonell.

Er det så ille, da? Bør vi ikke følge med i tiden? Vi er jo gode på injeksjoner, er det ikke bedre at vi setter disse enn at folk går til hudpleiere eller gjør det selv? Hvorfor er dette problematisk sett i et etisk perspektiv?

Tannlegeforeningen har laget et policydokument som omhandler kosmetisk behandling i tannlegepraksis. Der er NTF svært klare på sitt syn på kosmetisk behandling:

«NTF mener

Tannleger er helsepersonell, noe som forplikter både lovmessig, etisk og moralsk.

Med dette mener NTF at: Tannleger skal ikke bidra til økt kroppspress i samfunnet, men være seg sitt ansvar bevisst og alltid sørge for at behandlingen som utføres er medisinsk/odontologisk begrunnet. Tannleger skal sette klare etiske grenser for behandling generelt, og for kosmetisk behandling spesielt og skal ikke bidra til å skape behov for behandling ved å markedsføre eller foreslå behandling som ikke er medisinsk/odontologisk begrunnet»

Et av grunnprinsippene for medisinsk etikk er at man ikke skal gjøre skade. Gjør man skade ved å tilby kosmetiske injeksjoner?

Rent klinisk er det alltid en fare ved alle injeksjoner. Man kan skade vev, sette injeksjonen på feil sted eller skape arrvev ved gjentatte injeksjoner på samme sted. Men dette er ikke den type skade vi snakker om i et etisk perspektiv.

Kosmetiske injeksjoner bidrar til å endre en persons utseende basert på hva som er normalt eller attraktivt etter tidens gjeldende trender. Behandlingen retter seg mot i utgangspunktet friske mennesker. Der tannlegen skal behandle oral sykdom og sikre god tannhelse, er kosmetiske injeksjoner med på å endre aksepten for hva som er normalt. Dersom tannlegen tilbyr en behandling som endrer utseendet til et friskt menneske, kan dette oppfattes som at behandlingen er medisinsk begrunnet. Man sier da implisitt at dette mennesket behøver denne behandlingen, og at deres utseende ikke er bra nok. Man er da med på å skape usikkerhet og press for å oppnå et estetisk ideal, og dette har vist seg å være svært skadelig.

Et annet medisinsk grunnprinsipp er at man skal gjøre godt. Å underbygge usunne estetiske idealer er vel alt annet enn godt. Helsepersonell skal ikke bidra til å skape enda mer oppmerksomhet på utseende, som igjen fører til usikkerhet og bekymring blant særlig unge mennesker. Vi skal konsentrere oss om å gi god munn- og tannhelse til våre pasienter. Fjerning av smilerynker, og forstørring av lepper har ingenting med god oral helse å gjøre, og burde ikke være noe tannleger utdanner seg til, eller tilbyr i sin praksis.

Jeg skroller videre på min mobiltelefon, og håper mine kollegaer gjør det samme. God odontologisk kompetanse og gode etiske refleksjoner er absolutt tilstrekkelig for å sikre suksess og sette våre praksiser i en klasse for seg.